

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐.๒๖๒๘ ๕๗๓๕

ที่ กษ ๐๔๐๔/๓๓๔

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งเวียนหนังสือตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้นกรณีสหกรณ์มีขาดทุนสะสม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้หารือนายทะเบียนสหกรณ์ถึงแนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์ขาดทุนสะสมและมีมูลค่าหุ้นที่คำนวณได้น้อยกว่ามูลค่าหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ซึ่งสหกรณ์ไม่ได้แก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายคืนค่าหุ้นให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๒๗๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ หากสหกรณ์ไม่สามารถเรียกเงินคืนจากสมาชิกที่ลาออกได้ สหกรณ์ต้องให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้สหกรณ์หรือควรดำเนินการอย่างไร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ตอบข้อหารือตามหนังสือ ที่ กษ ๑๑๑๕/๔๓๐ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยมีความเห็นว่า ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๒๗๘/๒๕๕๔ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ชัดเจนว่า กรณีสหกรณ์ขาดทุนสะสมไม่สามารถจ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกได้จนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบังคับ ดังนั้น กรณีสหกรณ์ยังไม่แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์นั้น ย่อมไม่สามารถจ่ายคืนค่าหุ้นแก่สมาชิกได้ หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้จ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกที่ลาออกเต็มจำนวนมูลค่าหุ้นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ จึงเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ประกอบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการฯ จะต้องร่วมกันชดเชยค่าเสียหายอันเกิดขึ้นกับสหกรณ์ตามความมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดให้ผู้แทนของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนกรณีทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงขอส่งสำเนาหนังสือตอบข้อหารือของกรมส่งเสริมสหกรณ์ดังกล่าวตามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายโอภาส ทองยงค์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี	กมข.74 กพ.บ.13.16.6.
รับที่ 1085	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
วันที่ - ๕ ก.พ. ๒๕๖๑	เลขที่รับ ๑๒๗๗
เวลา ๑๖.40	วันที่ - ๕ ก.พ. ๒๕๖๑
	เวลา ๑๓.๓๙

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๕๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cpd_rlo@cpd.go.th http://webhost.cpd.go.th/rlo

ที่ กษ ๑๑๑๕/ ๙๗๑

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้นกรณีสหกรณ์ขาดทุนสะสม

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ ๐๔๐๔/๙๓ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑ ขอรื้อกรณีสหกรณ์ขาดทุนสะสมและมีมูลค่าต่อหุ้นที่คำนวณได้น้อยกว่ามูลค่าหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้แก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายคืนค่าหุ้นให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๒๗๘/๒๕๕๙ แต่สหกรณ์ได้จ่ายคืนค่าหุ้นให้สมาชิกที่ลาออกเต็มจำนวนมูลค่าหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ หากสหกรณ์ไม่สามารถเรียกเงินคืนจากสมาชิกที่ลาออกได้ สหกรณ์ต้องให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบขอชดใช้เงินให้สหกรณ์หรือควรดำเนินการอย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. เมื่อพิจารณาตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๒๗๘/๒๕๕๙ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ชัดเจนว่า กรณีที่สหกรณ์ขาดทุนสะสมไม่สามารถจ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกได้ จนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบังคับ กรณีสหกรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์นั้นย่อมไม่สามารถจ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกได้

๒. กรณีตามประเด็นปัญหาว่าสหกรณ์ยังไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ แต่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้จ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกที่ลาออกเต็มจำนวนมูลค่าหุ้นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ หากสหกรณ์ไม่สามารถเรียกเงินคืนจากสมาชิกที่ลาออกได้ จึงเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ประกอบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการฯ จะต้องร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดขึ้นกับสหกรณ์ตามความมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดให้ผู้แทนของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายทีเชษฐ์ วีระปะทะทะ)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐.๒๖๒๘.๕๗๓๕

ที่ กษ ๐๔๐๔/๙๓

วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรหัสหรือแนวทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้นกรณีสหกรณ์มีขาดทุนสะสม

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับการหารือจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ถึงแนวทางการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ เกี่ยวกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๒๗๘/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์กำหนดเรื่องการจ่ายคืนค่าหุ้นในกรณีที่ขาดทุนเกินทุนสำรองที่มีอยู่ไว้ในข้อบังคับ และคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้น กรณีสหกรณ์/ชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนสะสม พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น กรณีสหกรณ์ขาดทุนสะสมและมีมูลค่าหุ้นไม่ครบมูลค่าหุ้น หรือมีมูลค่าหุ้นติดลบ แต่สหกรณ์จ่ายคืนค่าหุ้นแก่สมาชิกที่ลาออกเต็มจำนวนมูลค่าหุ้นที่กำหนดในข้อบังคับ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีสหกรณ์ยังไม่ได้แก้ไขข้อบังคับ หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายคืนค่าหุ้นกรณีสหกรณ์มีขาดทุนสะสมตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าว หากสหกรณ์มียอดขาดทุนสะสมและมูลค่าต่อหุ้นที่คำนวณได้มีมูลค่าหุ้นน้อยกว่ามูลค่าหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ หรือมีมูลค่าหุ้นติดลบ แต่สหกรณ์จ่ายคืนค่าหุ้นแก่สมาชิกที่ลาออกเต็มจำนวนมูลค่าหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ หากสหกรณ์ไม่สามารถเรียกเงินคืนจากสมาชิกที่ลาออกได้ จึงขอหารือกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าสหกรณ์ต้องให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบขอใช้เงินให้สหกรณ์ หรือควรดำเนินการอย่างไรกับเงินค่าหุ้นที่จ่ายเกินกว่ามูลค่าหุ้นที่ควรจ่ายตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๒๗๘/๒๕๕๙ ได้ผลประการใดโปรดแจ้งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายโอภาส ทองยงค์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์